

DR. NAGY ANDOR
főiskolai magántanár
Eszterházy Károly Főiskola
Eger

Dr. Bodosi Béla: Az egri líceumi iskolák története

Maga a cím ösztönzött többek között írásra, hiszen magam is az első iskolai éveimet a Líceumban éltem meg. Ott lehettem elemista, a Líceum kápolnájában voltam első áldozó, majd 1960-tól a Líceum tanára mindmáig.

Gyermeki emlékképeim nem feledhetem. A hatalmas Líceum látványa a fel se érhető kilincs a kapun, az olajos padló, Bóta tanító úr nagyra nőtt alakja, az első bizonyítványom: „dicséretes, ernyedetlen, kitűnő”. Köszönöm a szerzőnek, hogy könyve olvasása közben felidézhettem gyermekkorom nem feledhető emlékeit.

Maga az esztétikus köntösben megjelent kötet hat fejezete elismerésre méltó módon mutatja be a címben megjelenteket. A hagyományos előszó helyett megjelent resumé figyelemkel-tő, a szerző szándékait is tartalmazó.

Az első fejezet közli a líceumi iskolatörténeteket a kezdetektől a tanítóképző megalapításáig. Csodálatos élményt jelentett – különösen az egrieknek – felidézni a Líceum múltját akkor, amikor maga az épület óriási pályázati forrásból a teljes felújítás állapotában van, amikor az egykori csillagda és specula Varázstoronnyá vált. Ebben a fejezetben kapott helyet a magyarországi tanítóképzés vázlatos története, ami önálló kötetek tartalmaként is szerepet kapott dr. Kelemen Elemér és mások tollából, de itt mégis teljesen sajátos a megjelenése.

A következő fejezet arról szól, amire az egriek Líceuma különösen büszke lehet. Vendégeinknek mutogatott márványtábla is őrzi, hogy itt született az első magyar nyelvű tanítóképző. A szerző nemcsak Pyrker János László egri érsek csodálatos tetteire emlékeztet, de az intézet megnyitásától a dr. Szmeccsányi érsekség idejének bemutatásán át megismertet az intézményekkel is.

E fejezetben olvashatunk arról is, hogy 1930-ban Breznay Imre c. igazgató nyugdíjba vonulásával Somos Lajos magyar-német szakos tanár került a Magyar Nyelvészeti Tanszékre. Az a Somos Lajos, aki 1939-től a tanítóképző igazgatója, majd főiskolai igazgatóhelyettes, tanszékvezető volt. Dr. Somos Lajosnak ma már márványtábla őrzi emlékét. Nevét vette föl a Pedagógiai Múzeumunk és a Neveléstudományi Tanszék diákköre.

Ezt követően a Líceum felsőoktatási intézményét, az érseki jogakadémiát ismerheti meg az olvasó. Az intézményt, amely történelmünk részévé vált: a joglíceumot.

Nem kell feltétlenül aktualitást keresni az itt olvasottakkal kapcsolatban, de érdemes utalni arra az 1880-ban megfogalmazott Trefort miniszteri szövegre, amely szerint be kell zárni intézményeket, mert „jogász túltermelés” van, az igazságszolgáltatás hivatalnoki kara felhígult, „proletarizálódott”. A mai jogász túlképzésnek ez is lehet egyik történeti vonatkozása!

A negyedik fejezet az egri érseki fiú felsőkereskedelmi középiskola történetével ismertet meg. Az I. világháború után hazánk gazdasági összeomlását követően 1921-ben javasolta Subik Károly a kereskedelmi iskola felállítását azzal a szándékkal, hogy közgazdasági szemléletre kell nevelni a magyar ifjúságot, mert a csonka Magyarországot kizsákmányolja a külföld. E megállapítás különösen vonatkoztatható Egerre, arra a városra, ahol egyetlen gyár volt, a Dohánygyár.

A kezdet és a vég. 1948 az államosítás éve. A líceumi iskolák sem lehettek kivételek. A szerző az egyházi iskolák, ingatlanok államosításának történetét már a további kutatásra, kutatókra bizza.

A kötet befejező fejezete épp oly tömör, mint a bevezetést szolgáló resümé.

Dr. Bodosi Béla évtizedes kutatómunkája eredményeképpen intézmény-iskolatörténetet írt, oktatáspolitikai elemzést végzett, gyakorlati orientációra törekedett. Bemutatta az egri líceum történetének jelentős részét, azét az intézményét, amelynek jellegzetessége a kontinuitás és a változás egysége volt és maradt.

A „tekintélyes” irodalomjegyzék jól szolgálja a további kutatómunkát. A mellékletek dokumentum értékűek.

Elismerés a szerzőnek és a kiadónak mindazok nevében, akik az egri Líceumban nőhettek fel, itt tanulhattak, itt szerezhettek diplomát – mint többek között Gárdonyi Géza – mindazok, akiknek nemcsak munkahelye, de szinte második otthona volt és maradt a Líceum.

TÁMOGATÓNK:

Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kara

Kiadja a Módszertani Közlemények Baráti Társasága
A kiadásért felel: *Dr. Varga Zoltán*
Kiadóhivatal: 6725 Szeged, Hattyas sor 10. Telefon: 62/546-346
Szerkesztőség: 6725 Szeged, Hattyas sor 10.
E-mail cím: tedit@jgypk.u-szeged.hu
Évente 5 alkalommal jelenik meg. Évi előfizetés díja: 2000 Ft.
A címlapot tervezte: *Fischer Ernő*
Megjelent: 1200 példányban
Juhász Nyomda Kft. Szeged.
Felelős vezető: *Juhász Péter* ügyvezető
ISSN 1219-0608